

8.6.2022

Dnrot

21158/03.04.04.04.16/2021

21268/03.04.04.04.16/2021

Asia Asemakaavaa koskevat valitukset

Valittajat 1) Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

2) Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry ja Espoon ympäristöyhdistys ry

Päätös, josta valitetaan**Espoon kaupunginvaltuusto 25.1.2021 § 11**

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Miilukorpi II -asemakaavan, piirustusnumero 6336, 72. kaupunginosassa (Karhusuo).

Valituksissa esitetyt vaatimukset**1) Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valitus (jatkossa ELY-keskus)**

Kaupunginvaltuuston päätös on kumottava.

Asemakaavaratkaisussa ei ole otettu huomioon valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, jotka on konkretisoitu maakunta- ja yleiskaavaratkaisuihin yhdyskuntarakenteen osalta.

Kaavaratkaisu ei täytä maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n mukaisia asemakaavan sisältövaatimuksia maakuntakaavan ja yleiskaavan huomioon ottamisen, palvelujen alueellisen saatavuuden, liikenteen järjestämisen ja luonnonympäristön vaalimisen osalta.

Kaavaratkaisu on ehdotusvaiheen nähtävillä olon jälkeen muuttunut olennaisesti ja kaavaehdotus olisi tullut laittaa maankäyttö- ja rakennusasetuksen 32 §:n mukaisesti uudelleen nähtäville.

Valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita on konkretisoitu 25.8.2020 hyväksytyllä valituksenalaisella Helsingin seudun vaihemaakuntakaavalla. Hyväksytyssä maakuntakaavassa nyt kyseessä olevalle alueelle on osoitettu

luonnonsuojelualuetta. Maakuntakaavaratkaisussa yhdyskuntarakenteen ei ole tarkoitettu laajentuvan tälle alueelle.

Kaavaselostuksen mukaan asemakaavatyössä on selvitetty joukkoliikenteen mahdollista liikennöintiä alueella useista eri suunnista. Luontoarvojen turvaamisen takia kaavaratkaisusta on päädytty jättämään pois Miilukorventien ja Kunnarlantien välinen Pumpuliniityntien yhteys. Kaavaselostuksen mukaan pois rajattavan alueen mahdolliset tulevaisuuden ajoneuvoliikenteen yhteydet Kunnarlantielle tullaan tutkimaan uudestaan Korsbackan asemakaavoituksen yhteydessä, mutta alueen haastavien maastonmuotojen takia uuden katuyhteyden linjaus Miilukorpi II -alueelta ympäröivään katuverkkoon tulee olemaan haasteellista. Kaavaselostuksen mukaan Miilukorventie ei ole nyt eikä tulevaisuudessakaan profiililtaan soveltuva joukkoliikennekaduksi, joten jatkuva bussiliikenteen järjestämistä ei ole katsottu mahdolliseksi tai ainakaan ongelmattomaksi, vaikka kadun mitoituslevydessä onkin varauduttu joukkoliikenteeseen. Lähimmät joukkoliikenteen pysäkit sijaitsevat näin ollen noin 800 metrin etäisyydellä kaava-alueelta Nupurintien varressa.

Kaavaselostuksen mukaan alue tukeutuu noin 3–4 kilometrin etäisyydellä sijaitsevan Espoon keskuksen palveluihin sekä läheisen Lommilan alueen palveluihin. Lommilan palvelut eivät ole luonteeltaan päivittäisasiointiin soveltuvia, koska alueella sijaitsevat vähittäiskaupat ovat niin kutsuttuja tilaa vaativan erikoistavaran kaupan myymälöitä, kuten auto-, huonekalu- ja puutarhamyymälöitä, joissa asiointitiheys on pieni.

Asemakaava-alue ei kaava-alueen supistumisen vuoksi muodosta tarkoituksenmukaista kokonaisuutta, jonka maankäyttö voitaisiin ratkaista niin, että asemakaavalle asetetut sisältövaatimukset täytyisivät. Kaava-alue ei tukeudu olevaan rakenteeseen eikä vahvista yhdyskuntarakenteen eheyttä. Se ei edistä palvelujen saatavuutta eikä kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä. Alueella asuminen ja päivittäisten palveluiden käyttäminen edellyttää käytännössä henkilöauton käyttöä.

Seudullisesta näkökulmasta on huomattava, että kaava-alue ei sijoitu vuoteen 2030 tähtäävän Helsingin seudun kuntien yhteisen MAL 2019 -suunnitelman ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeille. Lisäksi MAL 2019 -suunnitelman arviointien mukaan alue tulee jatkossakin tukeutumaan henkilöautoliikenteeseen. Henkilöautoliikenteeseen perustuva asuminen ei luoda edellytyksiä vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle eikä eheyttä yhdyskuntarakennetta valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamalla tavalla. Ottaen huomioon asemakaavassa osoitettu asukasmäärän lisäys alueelle, jolle ei kaava-aineiston mukaan pystytä osoittamaan toimivaa joukkoliikennettä, asemakaava ei myöskään edistä joukkoliikennettä. Joukkoliikenteen järjestämistä tai selvittämistä ei voida siirtää ratkaistavaksi toisissa kaavoissa. Jää epäselväksi, onko alueelle ylipäänsä mahdollista toteuttaa toimiva joukkoliikenne.

Voimassa olevassa yleiskaavassa Metsälammen ja AP-alueen väliin on jätetty virkistysaluetta (V). Asemakaavassa AO-korttelialue ulottuu rantaan asti ja ranta on osoitettu alueen osana, jonka metsäinen/luonnontilainen luonne maisemakuvassa tulee säilyttää. Oikeusvaikutteinen yleiskaava ei ole ollut

riittävästi ohjeena asemakaavan laadinnassa ottaen huomioon laaditut ajantasaiset luontoselvitykset. Kaavaratkaisussa ei ole otettu riittävästi huomioon ohjaavaa yleiskaavaa eikä laadittuja luontoselvityksiä eikä kaava täytä asemakaavan sisältövaatimuksia luonnonympäristön vaalimisen osalta.

Kaava-alueen raja-alue on ehdotusvaiheen nähtävillä olon jälkeen muuttunut merkittävästi. Luontoarvojen huomiointi johti kahden asuinkorttelialueen sekä yhden kadun poistamiseen kaavasta. Tämä muutti myös kaavaratkaisun liikennejärjestelyjä ja esimerkiksi joukkoliikenteen järjestämisen edellytyksiä. Myös suunnittelun reunaehdot luontoarvojen osalta ovat muuttuneet.

Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelua ei ole järjestetty. Kaavaa on muutettu niin olennaisesti alkuperäiseen kokonaisuuteen nähden, että se olisi tullut laittaa uudelleen ehdotuksena nähtäville. Edelleen epäselväksi on myös jäänyt, muodostaako kaava-alue enää kaavan tarkoitukseen nähden tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden.

2) Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n ja Espoon ympäristöyhdistys ry:n valitus (jatkossa luonnonsuojeluliitto ja ympäristöyhdistys)

Kaupunginvaltuuston päätös on kumottava. Toissijaisesti päätös on kumottava valituksen liitteestä ilmenevien aluevarausten osalta. Päätöksen täytäntöönpano on kiellettävä.

Asemakaava ei perustu maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n tarkoittamalla tavalla kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin.

Miilukorpi II -asemakaava on ollut vireillä vuodesta 2004 alkaen, siis yli 16 vuoden ajan. Kaava-alue on kaavatyön kestäessä supistunut. Asemakaava-alueen kaavaratkaisu on pääpiirteissään esitetty jo vuonna 2007, minkä jälkeen siihen on tehty lähinnä hienosäätöä. Kaavaratkaisu pohjautuu elinympäristöjen/luontotyyppien osalta luontoselvitykseen, jonka maastotyöt on tehty vuonna 2005. Selvityksessä on tunnistettu alueelta arvokkaita luontokokonaisuuksia ja -kohteita sekä annettu näille säästämissuosituksia, joita ei kuitenkaan ole kaikilta osin otettu kaavaratkaisussa huomioon.

Vuoden 2005 luontoselvitys on myös arvokkaiden elinympäristöjen/luontotyyppien tunnistamisen suhteen hyvin puutteellinen ja osin virheellinen, minkä vuoden 2017 kaavaehdotuksen laatimisen jälkeen tehdyt kolme luontoselvitystä osoittavat. Nämä selvitykset ovat kaavoittajan vuonna 2017 teettämä ja vuonna 2018 julkaisema selvitys, luonnonsuojeluliiton vuonna 2017 teettämä selvitys sekä Uudenmaan liiton vuonna 2019 teettämä selvitys. Vuoden 2005 selvityksessä arvokkaiksi luontokohteiksi on jäänyt tunnistamatta etenkin korpia, metsälaitumia/hakamaita ja lehtoja. Lehtoja on myös virheellisesti määritetty lehtomaisiksi kankaiksi. Selvitys ei myöskään sisällä tietoja kaava-alueella sijaitsevien elinympäristöjen/luontotyyppien uhanalaisuudesta, koska ensimmäinen Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvio julkaistiin vasta vuonna 2008. Puutteellinen ja vanhentunut luontoselvitys vuodelta 2005 on ollut kaavaehdotuksen pohjana vuonna 2017.

Kaavaehdotus on siten pohjautunut 12 vuotta vanhaan puutteelliseen luontoselvitykseen.

Elinympäristöjä/luontotyypppejä koskevaa luontoselvitysaineistoa on yritetty saattaa ajan tasalle vasta kaavaehdotusvaiheen jälkeen vuosina 2017–2018. Tässäkin selvityksessä tunnistamatta ovat jääneet kaksi luonnontilaista tai sen kaltaista korpea sekä osa metsälaitumista/hakamaista, lehdoista sekä runsaspuustoisista kangasmetsistä, vaikka yleisesti ottaen arvokkaita alueita on tunnistettu huomattavasti runsaammin kuin vuoden 2005 selvityksessä. Selvityksessä tunnistetut arvokkaat luontokohteet ovat muuttaneet kaavaratkaisua lopullisen asemakaavan alueella vain vähän verrattuna kaavaehdotukseen, ja huomattava osuus niistä on osoitettu muuttavan maankäytön aluevarauksiksi kuten rakentamisalueiksi, kaduiksi tai puistoiksi.

Uudenmaan liitto on vuonna 2019 selvittänyt osalta kaava-alueella elinympäristö/luontotyyppi- ja lajistoarvoja. Selvityksen perusteella liitto on rajannut maakunnallisesti arvokkaita luontoalueita, jotka ovat päätyneet vuonna 2020 hyväksytyyn Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan suojeluvarauksiksi. Nämä on kuitenkin jätetty huomiotta Miilukorpi II - asemakaavassa ja huomattavia osia niistä on osoitettu muuttavan maankäytön aluevarauksiksi.

Luonnonsuojeluliitto on vuonna 2017 teettänyt kaava-alueelta luontotyyppiselvityksen, joka on toimitettu kaavoittajalle tiedoksi kaavaehdotuksen lausuntovaiheessa. Selvityksessä todetut arvokkaat kohteet on merkittäviltä osin jätetty huomiotta lopullisessa asemakaavassa ja niitä on osoitettu muuttavan maankäytön aluevarauksiksi.

Kaava-alueen linnustoa on selvitetty useaan otteeseen kaavatyön aikana. Tästä huolimatta kaavatyössä on jätetty huomiotta, että alue on vuonna 2018 luokiteltu osaksi Nuuksion järviylängön maakunnallisesti tärkeää metsälinnuston pesimäaluetta (MAALI-alueet).

Liito-oravan esiintymistä kaava-alueella on myös selvitetty useaan otteeseen kaavatyön aikana. Kaava-alueella on selvityksissä todettujen liito-oravaesiintymien lisäksi runsaasti liito-oravalle hyvin soveltuvia metsiä, joista merkkejä liito-oravista ei ole havaittu. Selvityksistä tuoreinkin on kuitenkin vuodelta 2016 ja sitä on pidettävä pahasti vanhentuneena, kun otetaan huomioon liito-oravien kyky levittäytyä nopeasti niille sopiville metsäalueille, jos niiden lähistöllä on jo ennestään liito-oravaesiintymiä.

Kaava-alueella on runsaasti vaateliaalle ja uhanalaiselle sammalien, jäkälien ja käävökkäiden lajiryhmiin kuuluvalla metsälajistolle sopivaa elinympäristöä. Silti näihin metsien peruslajiryhmiin kohdistuvaa selvitystä kaava-alueelle ei ole tehty kaavatyön yhteydessä lainkaan lukuun ottamatta erityisesti suojeltavan lajin lahokaviosammalen esiintymisen selvittämistä.

Kaavaratkaisu perustuu suurelta osin vanhentuneeseen ja alun perinkin puutteelliseen luontoselvitykseen ja myöhemmin tehtyjen tarkempien ja ajantasaisempien selvitysten tulokset on suurelta osin sivuutettu. Luonnoltaan arvokkaiksi todettuja alueita on osoitettu laajalti rakentamiseen. Myös maakuntakaavatyössä maakunnallisesti arvokkaiksi todettujen ja

maakuntakaavaan suojeluvarauksina merkittyjen luontokokonaisuuksien päälle on esitetty laajalti rakentamista.

Asemakaava tulee laatia niin, että luonnonympäristöä vaalitaan eikä siihen liittyviä erityisiä arvoja hävitetä. Tämä ei Miilukorpi II -asemakaavassa toteudu, koska muuttavaa maankäyttöä on osoitettu runsaasti arvokkaiden luontokohteiden päälle, eikä kaikkia olennaisimpia luonnonarvoja ole kaavatyön yhteydessä edes selvitetty.

Kaava-alueella voimassa oleva Espoon pohjoisosien yleiskaava, osa I, on laadittu jo vuonna 1997, eikä sen kaavaratkaisu enää vastaa kaikilta osin nykyainsäädännön vaatimuksia. Lisäksi Miilukorpi II -kaava-alueen luonnonolosuhteet ovat yli 20 vuodessa muuttuneet merkittävästi. Yleiskaavaa tulee siten pitää maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n 4 momentin mukaisesti ilmeisen vanhentuneena, jolloin asemakaavaa koskisivat soveltuvin osin myös yleiskaavan sisältövaatimukset. Näistä asemakaava ei täytä yhdyskuntarakenteen toimivuutta, taloudellisuutta ja ekologista kestävyyttä, olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttöä ja luonnonarvojen vaalimista koskevia sisältövaatimuksia. Kaavaratkaisu on myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastainen vastaavilta osin.

Asemakaava luo taajamarakenteesta irrallaan olevan asuinalueen, joka tuhoaa kaava-alueen luonnonarvoja. Kaavaselvityksen mukaan alueelle ei olisi myöskään tulossa joukkoliikennettä. Yleiskaavan vanhentuneisuutta korostaa se, että Espoo on jo vuosia laatinut alueella uutta yleiskaavaa, jonka kaavaehdotuksessa esitetty kaavaratkaisu poikkeaa merkittävästi nykyisen yleiskaavan kaavaratkaisusta. Uudenmaan maakuntakaavan olisi siten tullut toimia asemakaavan laatimista ohjaavana kaavana.

Uusimaa-kaava 2050 on hyväksytty 25.8.2020 ja maakuntahallitus on päättänyt sen voimaantulosta 7.12.2020. Maakuntavaltuuston maakuntakaavaa koskeva päätös on ollut kaavoittajan ja luottamushenkilöiden tiedossa hyvissä ajoin ennen asemakaavan, jossa osoitetaan rakentamista ja muuta muuttavaa maankäyttöä maakuntakaavan suojeluvarausten alueelle, hyväksymistä. Luontotiedot, joihin maakuntakaavan suojeluvaraukset perustuvat, ovat olleet kaavoittajan tiedossa viimeistään syksystä 2019 alkaen, jolloin suojeluvaraukset ja niiden perusteet on sisällytetty maakuntakaavaehdotuksen nähtävilläoloaineistoon. Asiassa on siten tehty tietoinen ratkaisu olla pitämättä maakuntakaavaa ohjeena Miilukorpi II -asemakaavaa laadittaessa.

Toissijaisesti asemakaava on kumottava valituksen liitteessä yksilöityjen, arvokkaille luontokohteille sijoittuvien ja muuttavaa maankäyttöä edustavien kaavavarausten osalta maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n ja 39 §:n luonnonarvojen vaalimista koskevien sisältövaatimusten perusteella sekä, niiltä osin kuin kumottavaksi vaaditut varaukset ovat päällekkäisiä Uusimaa 2050 -kaavan suojeluvarausten kanssa, myös maakuntakaavan vastaisina.

Asian käsittely ja selvittäminen

Kaupunginhallitus on antanut lausunnon, jossa on todettu muun ohella seuraavaa:

Miilukorven joukkoliikenneyhteyden toteuttamista on selvitetty useasta eri suunnasta. Nykyiset Miilukorventien ja Metsälammentien katualueet ovat pituuskaltevuudeltaan liian jyrkkiä tavallisille linja-autoille. Ehdotusvaiheessa esitettiin uusi joukkoliikennetasoinen katuyhteys Pumpuliniityntie Kunnarlantieltä kaava-alueelle. Katuyhteys rajattiin kuitenkin pois hyväksymisvaiheessa alueelta löytyneen merkittävän lahokaviosammalesiintymän takia. Rajaus ei estä yhteyden ratkaisemista erillisenä asemakaavana. Edelleen mahdollinen toteutusvaihtoehto joukkoliikennekaduksi on Pumpuliniityntien linjausta mukaileva katuyhteys Kunnarlantieltä Glomsån ylitse. Joukkoliikennekadun toteutus on perusteltua Miilukorven kaava-alueen asukasmäärän kasvaessa joukkoliikenteen kysynnän vaatimalle tasolle. Alueen rakentuminen kestää useita vuosia, ja joukkoliikennekatu on mahdollista laatia erillisenä asemakaavana. Miilukorventien mitoitusleveys riittää tarvittaessa joukkoliikenteelle ja sitä voidaan käyttää Helsingin seudun liikenteen pienkalustolla tai tilausajoliikenteen tarpeisiin. Kaavassa on lisäksi mahdollistettu toimiva ja turvallinen yhteys Nupurintien varrella noin 800 metrin etäisyydellä sijaitseville bussipysäkeille.

Miilukorpi II -kaava-alueelta on laadittu muiden selvitysten ohella luontoselvitys (Ympäristötutkimus Yrjölä Oy, 2017–2018) ja Espoon Miilukorpi II -asemakaavan linnustoselvityksen päivitys (Ympäristösuunnittelu Enviro, 2017). Maakuntakaavan suojelualuevaraukset perustuvat pääasiassa aiemmin tehtyihin luontoselvityksiin sekä paikkatietoaineistojen perusteella arvoitettuihin luonnonympäristön piirteisiin. Uusimaa-kaava 2050:ssa osoitetun suojelualueen kohdalla määrätään valituksenalaisessa kaavassa seuraavaa: VL-1 lähivirkistysalue, jonka avokalliot, arvokas puusto ja metsäinen luonne on säilytettävä, sekä VL/s lähivirkistysalue, jonka kasvustoa tulee säilyttää ja hoitaa niin, että alueen tai osa-alueen luonne ja siluetti maisemassa säilyvät. Alueen läpi kulkevat ekologiset yhteydet tulee turvata.

Osittain suojelualueelle sijoittuu julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue sekä olevan tien yhteyteen suunniteltu katu, jonka toteuttaminen on edellytyksenä koko alueen rakentamiselle. Näillä alueilla ei ole luontoselvitysten perusteella tunnistettu erityisesti suojeltavia luontoarvoja.

Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat (s-1) ja niiden väliset ekologiset yhteydet on määrätty kaavassa suojeltaviksi. Vuoden 2016 liito-oravaselvityksessä todettiin, että havainnot sijoittuvat samalle ydinalueelle, joka rajattiin aiemmin vuonna 2015 tehdyssä selvityksessä. Virtavesien varrelle on osoitettu suojavyöhyke (s-2) ja noron ympärille suojavyöhyke (s-5), jolla huomioidaan myös liito-oravien yhteysreitti. Metsäisten selänteiden luonnetta sekä ekologisia yhteyksiä turvataan myös lähivirkistysaluemerkinnöillä VL/s ja VL-1, istutusmerkinnällä sekä osa-alueita koskevalla merkinnällä sl-määräyksineen. Asemakaavassa on huomioitu luontoarvoiltaan kaikkein merkittävimmät kohteet ja yhteydet. Kaava-alueelle sijoittuvat lehtoalueet on pääosin osoitettu lähivirkistysalueeksi.

Voimassa olevassa yleiskaavassa Metsälammen ranta on kaavoitettu virkistysalueeksi. Asemakaavaratkaisussa on poikettu yleiskaavaratkaisusta,

koska rannalla sijaitsee rakennettu pientalokiinteistö. Kiinteistön ja Metsälammen väli on suoaluetta, joten sen ei ole arvioitu soveltuvan virkistyskäyttöön. Muilta osin Metsälammen rannat on kaavoitettu asemakaavassa virkistysalueeksi ja asemakaava on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

ELY-keskus on antanut vastaselityksen, jossa on todettu muun ohella seuraavaa:

Voimassa olevaa yleiskaavaa ja laadittuja luontoselvityksiä ei ole riittävästi otettu huomioon siltä osin kuin yleiskaavan V-alueelle Metsälammen rannassa on osoitettu asemakaavassa AO-korttelialuetta. Kaupungin lausunnossaan esittämiä perusteluja ratkaisusta poikkeamiseen ei voida myöskään pitää riittävinä. Kyseinen alue on kaavan luontoselvityksen perusteella rantaluhtaa, joka on uhanalainen luontotyyppi, ja se on selvityksessä luokiteltu II luokan lepakkoalueeksi. Luontoselvityksen yhteenvedossa alue on merkitty luokkaan 2: ”Tärkeät ekologiset yhteydet ja Espoon LUMO-priorisoinnin kohteet. Lepakoiden ruokailualueet ja kulkureitit. Suositellaan säästettäväksi luontoarvoja merkittävästi heikentävältä maankäytöltä.”

Alueen osoittaminen asuinkäyttöön ei ota oikeusvaikutteisen yleiskaavan ohjausvaikutusta riittävästi huomioon eikä turvaa alueen luontoarvoja. Myöskään Uusimaa-kaava 2050:ssa aluetta ei ole osoitettu asumiseen, vaan suojelualueeksi. Samoin Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa Metsälammen itäranta on kokonaisuudessaan esitetty suojelualueeksi tuoreisiin selvityksiin perustuen. Voimassa olevaa yleiskaavaa ei voida pitää ilmeisen vanhentuneena eikä perusteltua syytä yleiskaavasta poikkeamiseen ole.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu on järjestetty maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamalla tavalla, mutta maankäyttö- ja rakennusasetuksen 26 §:ssä tarkoitettua ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelua ei ole järjestetty, vaikka se olisi ollut tarpeen. Kaavaa on niin olennaisesti muutettu nähtävillä olleeseen kokonaisuuteen nähden joukkoliikenneratkaisun osalta, että se olisi tullut laittaa uudelleen ehdotuksena nähtäville.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry ja Espoon ympäristöyhdistys ry ovat antaneet vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n ja Espoon ympäristöyhdistys ry:n täytäntöönpanon kieltämistä koskevan vaatimuksen.

Hallinto-oikeus kumoaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valituksen johdosta kaupunginvaltuuston päätöksen korttelin 72133 erillispientalojen korttelialueen (AO) osalta, jota koskee kaavamerkintä ”Alueen osa, jonka metsäinen / luonnontilainen luonne maisemakuvassa tulee säilyttää. Puusto tulee suojata työmaa-aikana.”

Hallinto-oikeus hylkää valitukset muutoin.

Perustelut

Täytäntöönpanon kieltämistä koskeva vaatimus

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry ja Espoon ympäristöyhdistys ry ovat vaatineet, että kaupunginvaltuuston päätöksen täytäntöönpano kielletään.

Maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n 1 momentin mukaan kunnanhallitus voi valitusajan kuluttua määrätä asemakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman kaava-alueen siltä osalta, johon valitusten ei voida katsoa kohdistuvan.

Hallinto-oikeus toteaa, että koska kaupunginhallitus ei ole määrännyt asemakaavaa tulemaan voimaan miltään osin ennen kuin se on saanut lainvoiman, ei asemakaavan täytäntöönpanon kieltämiseen ole tarvetta.

Pääasia

Sovellettavat oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n 1 momentin mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Pykälän 2 momentin mukaan kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n 1 momentin mukaan maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:

- 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;
- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;
- 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;
- 6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

Maankäyttö- ja rakennuslain 24 §:n 2 momentin mukaan maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.

Maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n 1 momentin mukaan maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Pykälän 3 momentin mukaan maakuntakaava ei ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella voimassa muutoin kuin 1 momentissa tarkoitetun kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

Maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n 1 momentin mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Pykälän 4 momentin mukaan, jos yleiskaava on ilmeisen vanhentunut, asemakaava voidaan perustellusta syystä laatia tai muuttaa sisällöltään 1 momentissa säädetystä poiketen. Tällöin on kuitenkin huolehdittava siitä, että asemakaava sopeutuu yleiskaavan kokonaisuuteen ja otettava huomioon, mitä 39 §:ssä säädetään yleiskaavan sisältövaatimuksista.

Maankäyttö- ja rakennuslain 50 §:n 1 momentin mukaan alueiden käytön yksityiskohtaista järjestämistä, rakentamista ja kehittämistä varten laaditaan asemakaava, jonka tarkoituksena on osoittaa tarpeelliset alueet eri tarkoituksia varten ja ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä paikallisten olosuhteiden, kaupunki- ja maisemakuvan, hyvän rakentamistavan, olemassa olevan rakennuskannan käytön edistämisen ja kaavan muun ohjaustavoitteen edellyttämällä tavalla.

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 1 momentin mukaan asemakaavaa laadittaessa on maakuntakaava ja oikeusvaikutteinen yleiskaava otettava huomioon siten kuin siitä samassa laissa säädetään.

Pykälän 2 momentin mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

Maankäyttö- ja rakennuslain 57 §:n 1 momentin mukaan asemakaavassa voidaan antaa määräyksiä, joita kaavan tarkoitus ja sen sisällölle asetettavat vaatimukset huomioon ottaen tarvitaan asemakaava-alueella rakennettaessa tai muutoin käytettäessä (*asemakaavamääräykset*). Asemakaavamääräykset voivat koskea myös haitallisten ympäristövaikutusten estämistä tai rajoittamista.

Maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n 1 momentin mukaan kaavaehdotus on asetettava julkisesti nähtäville. Nähtäville asettamisesta on tiedotettava kaavan tarkoituksen ja merkityksen kannalta sopivalla tavalla. Kunnan jäsenille ja osallisille on varattava tilaisuus esittää mielipiteensä asiassa (*muistutus*).

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 32 §:n mukaan, jos kaavaehdotusta on olennaisesti muutettu sen jälkeen, kun se on asetettu julkisesti nähtäville, se on asetettava uudelleen nähtäville. Uudelleen nähtäville asettaminen ei kuitenkaan ole tarpeen, jos muutokset koskevat vain yksityistä etua ja niitä osallisia, joita muutokset koskevat, kuullaan erikseen.

Asemakaava-alue, sen kaavallinen tilanne ja asemakaavan tavoitteet

Asemakaava-alue sijaitsee Karhusuon kaupunginosassa Vanhan-Espoon alueella Miilukorven, Pitkäniityn, Kunnarlantien ja Kellonummen hautausmaan välisellä alueella noin kolmen kilometrin etäisyydellä Espoon keskuksesta pohjoiseen Turunväylän ja Kehä III:n liittymäalueen sekä Nupurintien pohjoispuolella. Alue on pääosin rakentumatonta metsää, maisemallisesti vaihtelevaa metsäistä kallioselännettä, umpeen kasvavia peltoaukeita ja soistuneita niittyjä. Alueen länsilaidassa sijaitsee rantavyöhykkeiltään umpeen kasvanut Metsälampi. Suurin osa alueesta on nykyisellään maa- ja metsätalousaluetta, jossa on tehty tavanomaisia maa- ja metsätalouteen liittyviä toimenpiteitä. Aluetta on ojitettu runsaasti ja entiset suot ja kosteikot on lähes kauttaaltaan ojitettu lukuun ottamatta kallioselänteiden laille muodostuneita kosteikkopainanteita.

Asemakaava-alue on pinta-alaltaan noin 49,35 hehtaaria, josta noin 2,1 hehtaaria on Metsälammen vesialuetta. Asemakaava-alueesta on asuinrakennusten korttelialueiksi osoitettu noin 14 hehtaaria ja erilaisiksi puisto- ja virkistysalueiksi noin 25,6 hehtaaria. Rakentamisen määrä mahdollistaa alueelle noin 800 uutta asukasta.

Asemakaava-alue on voimassa olevassa vuonna 1997 lainvoimaiseksi tullessa oikeusvaikutteisessa Espoon pohjoisosien yleiskaavassa, osa I, pääosin pientalovaltaista asuntoaluetta (AP) ja virkistysaluetta (V). Metsälampi on vesialuetta (W). Kaava-alueen pohjoisosan halki kulkee pääulkolureitti kaakkois-luodesuunnassa. Kaava-alueen itäinen osa on yleiskaavassa julkisten palveluiden ja hallinnon aluetta (PY).

Alueella ei ole voimassa asemakaavaa.

Alueella on asemakaavan hyväksymisajankohtana ollut vireillä Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava. Yleiskaavaehdotus on ollut nähtävillä 7.9.–20.10.2020. Kaavaehdotuksessa suunnittelualue on osittain asuntovaltaista aluetta (A3) ja osin virkistys- (V) ja suojelualuetta (S). Metsälampi on vesialuetta (W).

Kaavaselostuksen mukaan asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa viihtyisän ja laadukkaan pientalovaltaisen asuinalueen rakentuminen hyvien kulkuyhteyksien etäisyydelle Espoon keskuksesta ja Lommilasta. Tavoitteena on lisäksi varata virkistys-, luontoarvojen ja ekologisten yhteyksien kannalta riittävät viheralueet ja -yhteydet. Asemakaava vastaa kaupungin tavoitteisiin lisätä pientalorakentamisen tonttimaata.

Asemakaavan pääasiallinen sisältö

Asemakaavalla muodostetaan pääosin kaava-alueen keski- ja pohjoisosaan asuinrakennusten korttelialueita (A), asuinrakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa liike-, palvelu- tai työtiloja (A-1), asuinpienalojen korttelialueita (AP) sekä erillispientalojen korttelialueita (AO). Kunnarlantien varrelle kaava-alueen itäosaan on osoitettu asuinrakennusten korttelialue, jolla on maisemallisia ja kulttuurihistoriallisia arvoja (A-2). Mainitun korttelialueen eteläpuolelle on osoitettu suojaviheraluetta (EV). Miilukorventien

länsipuolelle kaava-alueen eteläreunaan on osoitettu suojaviheraluetta, jolla suoritettavien toimenpiteiden ja hoitotoimien tulee olla sellaisia, että alueen luonnonolot eivät oleellisesti muutu ja että latvusyhteydet ja/tai metsäkäytävät laajempiin viheralueisiin säilyvät (EV-1). Metsälammen rantaan on osoitettu venevalkama (LV). Metsälammen, joka on osoitettu vesialueeksi (W), rantaan sijoittuvan AO-korttelialueen rantaan on osoitettu alueen osa, jonka metsäinen / luonnontilainen luonne maisemakuvassa tulee säilyttää ja puusto tulee suojata työmaa-aikana. Kaava-alueen eteläosaan Miilukorventien varrelle on osoitettu julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa päiväkodin ja neuvolan tiloja, yhteiskäyttötiloja sekä vuorottaiskäyttötiloja (YL-1). Miilukorventien varrelle on osoitettu myös yhdyskuntateknisen huollon korttelialue, jolle saa sijoittaa lämpökeskuksen alueen lämpöenergiahuollon tarpeisiin sekä kierrätyspisteen (ET-1). Asemakaava-alueelle on lisäksi osoitettu kaksi yleistä pysäköintialuetta (LP).

Asemakaava-alueelle on osoitettu lisäksi katualueita sekä puistoja (VP), lähivirkistysaluetta (VL), lähivirkistysaluetta, jonka avokalliot, arvokas puusto ja metsäinen luonne on säilytettävä (VL-1), sekä lähivirkistysaluetta, jonka kasvustoa tulee säilyttää ja hoitaa niin, että alueen tai osa-alueen luonne ja silhuetti maisemassa säilyvät ja jonka läpi kulkevat ekologiset yhteydet tulee turvata (VL/s). Lisäksi kaava-alueelle on osoitettu urheilu- ja virkistyspalvelujen alue, jolle saa sijoittaa alueellisen leikkipaikan tai -puiston (VU-1).

Kaava-alueen pohjoisosaan on osoitettu kaksi suojeltavaa alueen osaa, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain perusteella suojeltuja liito-oravien lisääntymis- tai levähdyspaikkoja (s-1). Alueella ei saa suorittaa toimenpiteitä, jotka heikentävät tai hävittävät liito-oravan elinympäristöä. Aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava ympäristöviranomaisen kanssa. Kaava-alueen eteläosaan on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä norolehto suojavyöhykkeineen (s-5). Alueella sijaitsee vesilain mukaisesti suojeltu noro. Uoman luonnontilaisuutta ei saa vaarantaa. Alueen kautta kulkee liito-oravan ekologinen yhteys. Kaava-alueen länsiosassa on osoitettu alueen osa, jolla sijaitsee kalastollisesti arvokas puro (s-2). Puron luontaista vesiuomaa, rantapenkkää tai virtaavaa veden määrää ei tule muuttaa siten, että purossa elävä taimenkanta vaarantuu. Puron varressa tulee olla alueelle luonteenomaista varjostavaa, korkeaa kasvillisuutta. Alueen osalla sijaitsee myös ekologinen yhteystarve liito-oravan elinalueiden välillä. Alueen puustoa tulee hoitaa ja uudistaa siten, että alueen läpi säilyy puustoinen latvusyhteys.

Kaavaselostuksen mukaan alue on pientalovaltaista aluetta, jolla tehokkuudet vaihtelevat välillä $e=0,12-0,45$. Asemakaavalla muodostuva kokonaiskerrosala on $43\,381\text{ k-m}^2$, josta asuinrakennusten korttelialueiksi on varattu $39\,731\text{ k-m}^2$. Julkisten lähipalvelurakennusten korttelialueen (YL-1) rakennusoikeus on $3\,000\text{ k-m}^2$ ja yhdyskuntateknisen huollon korttelialueen (ET-1) 500 k-m^2 . Urheilu- ja virkistyspalvelujen alueelle (VU-1) on osoitettu 150 k-m^2 toimintaa tukevaa rakentamista varten. Asuinrakennusten korttelialueelle A-1 (72128) tulee toteuttaa vähintään 300 k-m^2 liike-, palvelu- tai työtilaa.

Oikeudellinen arviointi

1. Hallinto-oikeuden toimivalta

Kuntalain 135 §:n 2 momentin mukaan kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että: 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä; 2) päätöksen tehnyt viranomaislainen on ylittänyt toimivaltansa; tai 3) päätös on muuten lainvastainen.

Kaavan hyväksyvällä kunnan toimielimellä on kunnan itsehallinnon perusteella ja maankäyttö- ja rakennuslain asettamissa rajoissa lähtökohtaisesti oikeus päättää siitä, minkälainen kaava suunnittelualueelle laaditaan. Kunnalla on tällöin harkintavaltansa rajoissa mahdollisuus muun ohella päättää kaava-alueesta. Koska kunnallisvalitusta ei voi tehdä tarkoituksenmukaisuusperusteella, hallinto-oikeuden toimivaltaan ei kuulu tutkia päätöksen tarkoituksenmukaisuutta eikä siis sitä, olisiko jokin muu maankäytöllinen ratkaisu parempi kuin tehty kaavaratkaisu. Hallinto-oikeus ei myöskään voi muuttaa kunnan toimielimen hyväksymää kaavaa muissa kuin maankäyttö- ja rakennuslain 203 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa, joista ei nyt ole kysymys. Hallinto-oikeus tutkii siten tässä asiassa vain sen, onko asemakaavan hyväksymistä koskeva kaupunginvaltuuston päätös valituksissa esitetyillä perusteilla lainvastainen.

2. Kaavaehdotuksen uudelleen nähtäville asettaminen (ELY-keskus)

ELY-keskus on valituksessaan vedonnut siihen, että kaava-alueen raja-alue on ehdotusvaiheen nähtävillä olon jälkeen muuttunut merkittävästi, mikä on muuttanut kaavaratkaisun liikennejärjestelyjä ja esimerkiksi joukkoliikenteen järjestämisen edellytyksiä.

Miilukorpi II -asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 14.8.–12.9.2017. Tämän jälkeen kaavaehdotusta on muutettu rajaamalla kaava-alueen ulkopuolelle pääosin Kunnarlantiehen rajoittuva itäosa mukaan lukien Miilukorventien ja Kunnarlantien välille osoitettu uusi Pumpuliniityntien katuyhteys.

Hallinto-oikeus toteaa, että asemakaava-alueen pinta-ala on pienentynyt kaavaehdotuksen 74,55 hehtaaria hyväksytyyn asemakaavaan 49,35 hehtaariin. Myös asemakaavassa osoitetun rakentamisen määrä on vähentynyt 20 996 k-m²:llä. Kun otetaan erityisesti huomioon, että hyväksytyyn asemakaavaan sisältyy kaava-alueen yhteytenä Nupurintielle toimiva Miilukorventie, hallinto-oikeus katsoo, ettei kaava-alueen pienentäminen kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen ole merkinnyt kaavan muuttamista ELY-keskuksen valituksessa esitetyllä tavalla siten, että kaavaehdotus olisi tullut asettaa maankäyttö- ja rakennusasetuksen 32 §:n nojalla uudelleen nähtäville. Hallinto-oikeus lausuu jäljempänä tässä päätöksessä siitä, muodostaako hyväksytyt asemakaava-alue riittävän suunnittelullisen kokonaisuuden ja täyttääkö hyväksytyt asemakaava sille asetetut sisältövaatimukset liikenteen järjestämisen osalta. Hallinto-oikeus toteaa, että asemakaava ei ole lainvastainen myöskään sillä perusteella, että asiassa ei ole järjestetty uutta viranomaisneuvottelua.

3. Asemakaavan sisältöä koskevat valitusperusteet

3.1 Kaava-alue (ELY-keskus)

Hallinto-oikeus toteaa, että kunnalla on kaavoitusmonopolinsa mukaisesti ja osana maapolitiikkaansa oikeus laatia haluamansa sisältöisiä kaavoja edellyttäen, että kaavalle laissa säädetyt sisältövaatimukset täyttyvät. Kunnalla on tällöin harkintavaltansa puitteissa mahdollisuus muun ohella päättää siitä, mille alueille ja missä aikataulussa asemakaavoja laaditaan.

Kun otetaan huomioon nyt hyväksytyt asemakaavan alueen koko sekä alueelle suunniteltu maankäyttö, hallinto-oikeus katsoo, että kaava-alue muodostaa asemakaavan laatimisen kannalta tarkasteltuna maankäytöllisesti riittävän suunnittelullisen kokonaisuuden myös liikenteen järjestämisen osalta. Näin ollen kaupunginvaltuuston päätös ei ole lainvastainen valituksessa esitetyllä kaava-alueen rajausta koskevalla perusteella.

3.2 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä maakuntakaavan ja yleiskaavan ohjausvaikutus (kaikki valittajat)

Valtioneuvoston päätöksellä 14.12.2017 hyväksytyjen valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kohdan 3.1 (Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen) mukaan edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä. Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Kohdan 3.4 (Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat) mukaan huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta, edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Hallinto-oikeus toteaa, että valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, samoin kuin kaavojen sisältövaatimukset, edellyttävät käytännössä useiden erisuuntaisten näkökohtien ja maankäyttötarpeiden yhteen sovittamista kaavaa laadittaessa. Tästä syystä kaikkia eri tavoitteita ei useinkaan ole mahdollista ottaa täysimääräisesti huomioon. Se, onko eri tavoitteet otettu riittävästi huomioon kaavaa laadittaessa, tulee viime kädessä arvioitavaksi, kun valitusten johdosta ratkaistaan, perustuuko kaava riittäviin selvityksiin ja onko se kysymyksessä olevalle kaavalle säädettyjen sisältövaatimusten mukainen. Näin ollen asemakaavan hyväksymistä koskeva päätös ei ole lainvastainen

sillä perusteella, että yksittäisiä valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita ei valitusten mukaan olisi riittävästi otettu huomioon kaavaa laadittaessa.

Maakuntakaavalla ei ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella tapahtuvassa asemakaavan tai asemakaavan muutoksen laadinnassa maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettua ohjausvaikutusta, koska maakuntakaava ei maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n 3 momentti huomioon ottaen ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella voimassa muutoin kuin saman pykälän 1 momentissa tarkoitettujen kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta, ja tällöinkin vain, jos laaditaan tai muutetaan asemakaavaa alueella, jolla ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Näin ollen ja kun nyt kysymyksessä olevalla alueella on voimassa oikeusvaikutteinen yleiskaava, asemakaavaa laadittaessa ohjeena on tullut maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n 1 momentin ja 54 §:n 1 momentin nojalla pitää Espoon pohjoisosien yleiskaavaa, osa I.

Siltä osin kuin ELY-keskus on esittänyt, että kaavaratkaisussa ei ole otettu huomioon Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelmaa, MAL 2019, hallinto-oikeus toteaa, että MAL 2019 -suunnitelmalla ei ole oikeudellisesti sitovaa vaikutusta asemakaavaa laadittaessa. Asemakaava ei siten ole lainvastainen sillä valituksessa esitetyllä perusteella, että sen valmistelussa ei olisi otettu huomioon mainitussa suunnitelmassa esitettyä maankäyttöä.

Luonnonsuojeluliitto asiakumppaneineen on esittänyt, että asemakaavaa ohjaava Espoon pohjoisosien yleiskaava, osa I, on ollut ilmeisen vanhentunut. Valituksessa on esitetty, että yleiskaava on laadittu vuonna 1997 eikä sen kaavaratkaisu enää vastaa kaikilta osin nykyainsäädännön vaatimuksia, minkä lisäksi Miilukorpi II -kaava-alueen luonnonolosuhteet ovat ajan myötä muuttuneet merkittävästi. Tämän vuoksi kaavavalmistelussa olisi tullut ottaa huomioon Uusimaa-kaava 2050 sekä asemakaavaa laadittaessa vireillä ollut Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava.

Hallinto-oikeus toteaa, että maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n 4 momentti mahdollistaa asemakaavan laatimisen saman pykälän 1 momentista poiketen 4 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä. Lainkohdan tavoitteena on ollut väljentää yleiskaavan ohjausvaikutusta tilanteessa, jossa yleiskaava on ilmeisen vanhentunut. Lainkohdan nojalla kunta voi asemakaavaa laadittaessa olla ottamatta yleiskaavaa lainkohdasta tarkemmin ilmenevin rajoituksin ohjeena huomioon, jos yleiskaava on ilmeisen vanhentunut. Mainittu säännös ei kuitenkaan velvoita ottamaan maankäyttö- ja rakennuslain 36 §:n säännös huomioon otettunakaan asemakaavoitukselle ohjeeksi muuta kuin alueella voimassaolevaa yleiskaavaa. Espoon pohjoisosien yleiskaava, osa I, on siten sen vahvistamisen jälkeen voimaan tulleesta maakuntakaavasta, hyväksytystä uudesta maakuntakaavasta sekä kaupunginvaltuuston päätöksen tekemisen aikaan vireillä olleesta Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavasta huolimatta voinut olla ohjeena asemakaavaa laadittaessa.

Valituksissa on lisäksi esitetty, että asemakaava hajauttaa yhdyskuntarakennetta ja on siten lainvastainen. Kaava-alue sijaitsee noin kolmen kilometrin etäisyydellä Espoon keskuksesta Nupurintien pohjoispuolella Lommilan

läheisyydessä ja se on voimassa olevassa oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa osoitettu pääosin pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi (AP). Kaavaselostuksen mukaan asemakaava-alue rajautuu Vesirattaanmäen, Miilukorven, Pitkäniityn, Kellonummen ja Lukkarinpuron asemakaava-alueisiin. Lisäksi alueen itä- ja pohjoispuolella on vireillä Korsbackan asemakaava. Kun otetaan huomioon yleiskaavassa alueelle osoitettu maankäyttö, kaava-alueen rajautuminen pääosin jo asemakaavoitettuihin alueisiin sekä kaava-alueen etäisyys Espoon keskuksesta ja Lommilasta, asemakaavan ei ole katsottava hajauttavan yhdyskuntarakennetta siten, että asemakaavaa sen johdosta olisi pidettävä lainvastaisena. Kaava ei ole huomioon ottaen kaava-alueen etäisyys Espoon keskuksen ja Lommilan palveluista lainvastainen myöskään palvelujen puuttumisen vuoksi.

ELY-keskus on valituksessaan esittänyt, että Espoon pohjoisosien yleiskaava, osa I, ei ole ollut asemakaavaa laadittaessa ohjeena siltä osin kuin Metsälammen itärantaan on osoitettu AO-korttelialuetta (72133) yleiskaavassa virkistysalueeksi (V) osoitetulle alueelle, kun otetaan huomioon ajantasaiset luontoselvitykset.

Asemakaava-alue on voimassa olevassa oikeusvaikutteisessa Espoon pohjoisosien yleiskaavassa, osa I, pääosin pientalovaltaista asuntoaluetta (AP) ja virkistysaluetta (V). Kaava-alueen länsiosassa sijaitseva Metsälampi on vesialuetta (W). Yleiskaavassa Metsälammen itäranta on osoitettu V-alueeksi. Yleiskaavamääräyksen mukaan V-alue varataan yleiseen virkistys-, ulkoilu- ja urheilukäyttöön. Alueella sallitaan: 1. yleisen virkistys-, ulkoilu- ja urheilutoiminnan edellyttämien tilojen, laitteiden, kenttien sekä ulkoiluteiden ja -polkujen rakentaminen, 2. maa- ja metsätalouden harjoittaminen sekä maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen M-alueiden määräysten mukaan sekä 3. ympärivuotis- tai lomakäyttöön tarkoitettuja asuntoja vain niillä rakennuspaikoilla, jotka ovat yleiskaavan hyväksymisajankohtana jo mainitussa käytössä. Asuntojen lukumäärä ei saa lisätä eikä loma-asuntoja muuttaa ympärivuotiseksi asunnoiksi. Poikkeus- ja rakennuslupahakemuksissa on osoitettava, että käyttövetä on riittävästi saatavissa ja että jätevesistä huolehditaan siten, ettei pinta- ja pohjavesiä saastuteta.

Asemakaavassa Metsälammen itäranta on osoitettu osin AO-korttelialueeksi ja rantaan rajoittuvilta osin aluetta koskee seuraava kaavamerkintä: ”Alueen osa, jonka metsäinen / luonnontilainen luonne maisemakuvassa tulee säilyttää. Puusto tulee suojata työmaa-aikana.”

Espeen Miilukorpi II kaava-alueen luontoselvityksen 2017 (*Ympäristötutkimus Yrjölä 18.1.2018*) mukaan Metsälammen itäpuolta koskee kuvio 9. Kohdekuvauksen mukaan kuvion muodostaa Metsälammen pinnanlaskun ja ojituksen seurauksena syntynyt turvekangas. Turvekankaan puusto ei ole kovin vanhaa, valtapuuna kasvaa kuusi ja hieskoivu. Kuviolla kasvaa myös varttuneita mäntyjä, muutamia järeitä haapoja ja tervaleppiä. Puusto on luontaisesti kehittyntä ja pääosin eri-ikäisrakenteista. Kenttäkerros on paikoin harva, mutta lajisto muodostuu pääosin lehtomaisen kankaan lajistosta (muun muassa käenkaali, oravanmarja, mustikka ja peltokorte), jonka joukossa kasvaa paikoin korpilajistoa, kuten suo/viitaorvokkia, korpipaatsamaa ja jokapaikansaraa. Kuvion 9 ja 10 vaihettumisvyöhykkeessä

on selkeämpiä sammalpeitteisiä korpisia kuvioita, joissa kasvaa muun muassa maariankämmekkää, tähti- ja harmaasaraa ja korpipaatsamaa. Kuvion eteläosan poikki laskee oja, jonka ympäristöön on kehittynyt reheväkasvuista ruohoturvekangasta, joka on kehittymässä tai palautumassa korpikuvioiksi. Kuviolla on erityisesti merkitystä Metsälammen suojavyöhykkeenä ja ekologisena yhteytenä.

Metsälammen itärantaa koskee kuvio 10 rantaluhta. Kohdekuvauksen mukaan turvekangas vaihettuu kapean korpijuotin kautta järviruokovaltaiseksi luhdaksi. Luhta on rannan puolelta muutaman metrin säteellä pääosin puutonta. Luhdan puustoisien osien valtapuu on kitulias hieskoivu ja monin paikoin muun muassa pohjoisosassa kasvaa tiheää kiiltopajukkoa. Rantaluhtien valtalajit ovat järviruo'on ohella isokarpalo, järvikorte, kurjenjalka ja terttualpi. Luhdalla kasvaa myös nevimarretta, joka on vaateliassuola ja Espoossa harvinainen laji. Nevimarretta kasvaa vesirajassa koko kuvion matkalta, mutta kasvusto on laajin ja tihein lammen pohjoispuolella, jossa voidaan puhua nevimarreluhdasta, joka on eräänlainen ruoholuhta. Pohjoisosassa luhta on muutoinkin eteläisiä osia rehevämpää, tyypiltään pajuluhtaa ja lajistoon kuuluvat myös muita vaateliassa lajeja, kuten suovehka, suoputki, korpipaatsama, ranta-alpi, kurjenjalka, järvikorte, maariankämmekkä, raate ja riippasara. Kuvion 26 vaihettumisvyöhykkeessä kasvaa myös hieskoivuvaltaista luhtaa, jonka valtalajit ovat vehka ja järvikorte ja alueella on runsaasti koivulahopuuta (pysty- ja maalaho). Luhtien ympäröimä Metsälampi ei kokonsa puolesta lukeudu vesilain 11 §:n mukaisiin arvokkaisiin pienvesiin. Rantaluhta lukeutuu kuitenkin Espoon LUMO-ohjelman priorisointikohteisiin edustavana ja vaateliassuolajaisena suokohteena (luokka 4). Luhtakuvio lukeutuu myös metsälain 10 §:n mukaisiin luhtiin, joilla on pysyvä pintavesien vaikutus. Pajuluhtat ovat uhanalaisuusluokaltaan silmällä pidettäviä (NT) ja koivuluhtat vaarantuneita (VU). Avoluhtiin luokitettava nevimarreluhta on luokitukseltaan silmällä pidettävä (NT). Kuvion pohjoisosasta lähtee Brutubäckenin purouoma. Brutubäck ei ole enää kokonaisuudessaan luonnontilainen tai sen kaltainen, sillä uomaa on suoristettu ja kaivettu. Se luetaan kuitenkin vesilain 11 §:n ja metsälain 10 §:n mukaiseksi pienvedeksi, joka on lähimetsineen arvokas (myös Espoon LUMO-priorisointi luokka 1). Uoman luonnontilainen osuus kulkee kuvion 10 alueella ja osin kuvion 26 puolella sen eteläisimmissä osin. Luontoselvityksessä Metsälammen itäranta on arvioitu myös lepakoille tärkeäksi alueeksi.

Asemakaavassa Metsälammen itärannasta noin kolmasosa on osoitettu erillispientalojen korttelialueeksi (AO), jonka rantaan rajautuvaa osaa koskee kaavamääräys alueen metsäisen / luonnontilaisen luonteen säilyttämisestä maisemakuvassa ja puuston suojaamisesta työmaa-aikana. Yleiskaavassa kyseinen Metsälammen ja AP-alueen väliin jäävä ranta-alue on osoitettu V-alueeksi. Asemakaavan AO-korttelialue sijoittuu osittain edellä kuvattujen luontoselvityksen kuvioiden 9 ja 10 alueelle. Asemakaavassa annettu määräys koskee alueen maisemakuvan säilyttämistä ja puuston suojaamista työmaa-aikana, eikä se estä ranta-alueen rakentamista. Hallinto-oikeus katsoo, kun otetaan huomioon yleiskaavassa alueelle osoitettu maankäyttö ja lisäksi edellä kuvatut alueen luontoarvot, ettei yleiskaava ole ollut riittävästi ohjeena

asemakaavaa tältä osin laadittaessa. Se kaupunginhallituksen lausunnossa esitetty seikka, että lähellä rantaa yleiskaavan AP-alueella sijaitsee rakennettu kiinteistö, ei anna aihetta arvioida asiaa toisin. Asemakaava on siten tältä osin lainvastainen ja kaupunginvaltuuston päätös on kumottava korttelin 72133 erillispientalojen korttelialueen (AO) osalta, jota koskee kaavamerkintä ”Alueen osa, jonka metsäinen / luonnontilainen luonne maisemakuvassa tulee säilyttää. Puusto tulee suojata työmaa-aikana”.

3.3 Luontoselvitysten riittävyttä koskevat valitusperusteet (kaikki valittajat)

Luonnonsuojeluliiton ja sen asiakumppanin valituksen mukaan asemakaava ei ole perustunut riittäviin luontoselvityksiin, sillä selvitykset ovat olleet vanhentuneita ja puutteellisia, eikä maakuntakaavan valmistelun yhteydessä laadittuja selvityksiä ole otettu kaavavalmistelussa huomioon. Myöskään luonnonsuojeluliiton esittämää selvitystä ei ole otettu asemakaavaa laadittaessa huomioon. ELY-keskuksen valituksen mukaan kaavaratkaisussa ei ole otettu riittävästi huomioon laadittuja luontoselvityksiä.

Kaavaselostuksen mukaan kaavavalmistelun yhteydessä on laadittu seuraavat selvitykset: Luontoselvitys Espoon Miilukorven ja Pitkänitiyn asemakaava-alueelta (*Espoon kaupunki sekä Ympäristötutkimus Yrjölä Oy, 2005*), Miilukorpi II, Espoo luontoselvitykset (*Ympäristötutkimus Yrjölä Oy, 2008*), Selvitys liito-oravan esiintymisestä Miilukorven eteläosan alueella vuonna 2008 (*Ympäristötutkimus Yrjölä Oy, 2008*), Espoon Miilukorven liito-oravaselvitys (*Ympäristötutkimus Yrjölä Oy, 2015*), Espoon Miilukorven liito-oravaselvitys (*Ympäristötutkimus Yrjölä Oy, 2016*), Espoon Miilukorpi II - asemakaavan linnustonselvityksen päivitys 2017 (*Ympäristösuunnittelu Enviro, 2017*), Espoon Miilukorpi II kaava-alueen luontoselvitys 2017 (*Ympäristötutkimus Yrjölä Oy, 2017*) ja Miilukorpi II Lahokaviosammalselvitys (*Enviro, 2020*).

Vuonna 2005 laaditun luontoselvityksen mukaan Miilukorven–Pitkänitiyn alueelta löytyi luontoinventoinneissa muun ohella metsälain 10 §:n mukaisina kohteina Metsälammen rannat ja Miilukorven lähteen ympäristö, vesilain mukainen suojelukohde (Miilukorven metsän lähde) sekä luontodirektiivin mukainen metsäalue (Miilukorven metsä). Alueen linnusto on tyypillistä metsäalueiden lajistoa. Selvitystä on vuonna 2017 täydennetty Miilukorven kaava-alueen luontoselvityksellä.

Vuoden 2017 selvityksessä kaava-alue on luokiteltu luontotyyppikuvioittain kasvupaikan päätyypin mukaisesti yhteensä 80 kuviolla, joista merkittävä osa sijaitsee hyväksytyyn kaava-alueen ulkopuolella. Selvityksen yhteenvedossa on esitetty alueen arvokkaat luontotyypit sekä keskeiset lajihavainnot.

Liito-oravan esiintymisestä asemakaava-alueella on tehty kolme selvitystä vuosina 2008, 2015 ja 2016. Luonnonsuojeluyhdistys asiakumppaneineen on valituksessaan esittänyt, että selvitykset ovat olleet asemakaavaa hyväksyttäessä vanhentuneita eivätkä ne ole antaneet oikeaa kuvaa liito-oravan esiintymisestä alueella.

Vuonna 2015 laaditun selvityksen mukaan tyypillisintä liito-oravan elinympäristöä ovat melko tiheät vanhat kuusikot, joissa on kolohaapoja.

Miilukorven alueella on paikoin runsaasti haapoja ja liito-oravalle soveltuvaa metsää on runsaasti jäljellä etenkin alueen reunoilla. Kaikki liito-oravalle potentiaaliset esiintymisalueet käytiin läpi. Erityisesti keskityttiin iäkkäisiin kuusi-haapa-sekametsiköihin, joissa on järeitä (>25 cm halkaisijaltaan) haapoja tikankoloineen. Myös liito-oravalle huonommin soveltuvilta alueilta etsittiin papanoita, mutta nuoret taimikot ja hakkuut sekä pellot jätettiin vähälle huomiolle ja niitä tarkasteltiin vain kulkuyhteyksien näkökulmasta. Selvityksessä liito-oravan papanoita löytyi keväällä 2015 vain alueen koillis- ja pohjoisrajalta, ja havaintoja oli selvästi niukemmin kuin aiemmin. Alueen eteläosissa oli aiemmin tehty havaintoja, mutta nyt alueet olivat tyhjiä.

Vuonna 2016 laaditun selvityksen mukaan alueen eteläosassa ei löytynyt liito-oravan papanoita ja alueen biotoopin todettiin metsikön hakkuiden ja harvennusten takia olevan korkeintaan välttävää liito-oravan pysyväksi elinympäristöksi. Liito-oravan tärkeimmät liikkumisreitit kulkevat todennäköisesti alueen reunoilla, joilla on säilytettävä riittävät puustoiset yhteydet. Alueen keskellä olevat liito-oravalle sopimattomat alueet voidaan rakentaa, jos rakennettujen alueiden lisäksi jätetään viherkäytäviä.

Hallinto-oikeus toteaa, että tehdyissä selvityksissä on selvitetty liito-oravan esiintymisalueita keskittymällä liito-oravalle otollisiin metsätyyppeihin. Lisäksi selvityksissä on taustatietoina käytetty aiemmin laadittuja liito-oravaselvityksiä. Metsänhakkuiden on todettu jossain määrin muuttaneen aluetta osin liito-oravalle sopimattomampaan suuntaan. Tehtyjen selvitysten perusteella liito-oravan ei ole todettu kysymyksessä olevien vuosien aikana levinneen laajemmalle nyt hyväksytyllä asemakaava-alueella. Liito-oravalle otollisista elinympäristöistä esitetyn perusteella sekä selvityksissä tehty johtopäätökset huomioon ottaen hallinto-oikeus katsoo, ettei selvityksiä ole pidettävä siten vanhentuneina, että asemakaavan hyväksyminen olisi edellyttänyt uusien selvitysten tekemistä. Asemakaava on liito-oravia koskevilta osin perustunut riittäviin selvityksiin.

Luonnonsuojeluliitto asiakumppaneineen on esittänyt, että asemakaavaa laadittaessa ei ole otettu huomioon, että kaava-alue kuuluu Nuuksion järviylängön maakunnallisesti tärkeään metsälintujen pesimäalueeseen (*Maakunnallisesti tärkeät metsälintujen pesimäalueet Uudellamaalla, 7.9.2018 Magnus Ellermaa, Tringa ry*). Hallinto-oikeus toteaa, että mainitussa selvityksessä esitetty Nuuksion järviylängön tärkeä metsälintualue on pinta-alaltaan 12 662 hehtaaria.

Asemakaava-alueelta on vuonna 2017 laadittu linnustoselvityksen päivitys. Selvityksen johtopäätöksissä on todettu, että uhanalaisten lintujen ja muiden huomionarvoisten lintulajien reviirit ja havaintopaikat sijaitsevat hajallaan eri puolilla selvitysalueita. Metsälampi on arvioitavissa linnustollisesti merkittäväksi kohteeksi, sillä siellä pesivät mustakurkku-uikku ja nokikana, jotka molemmat ovat erittäin uhanalaisia lajeja. Lintudirektiivin liitteen I muista lajeista selvityksessä on mainittu pyy, palokärki ja pikkusieppo, ja Suomen vastuulajeista telkkä. Muita huomionarvoisia lintulajeja tavattiin vanhimmista kuusivaltaisista metsistä ja rehevimmistä, koivuvaltaisista lehdoista. Peltoalueiden, niittyjen ja männikköisten kallioalueiden lintulajisto oli hyvin tavanomaista. Selvityksessä mainitaan pikkutikka, sirittäjä,

mustapääkerttu, kultarinta, satakieli, viita- ja luhtakerttunen, pyrstötiainen, idänuunilintu, puukiipijä ja nokkavarpunen.

Hallinto-oikeus toteaa, että kaavaa laadittaessa on arvioitava kaavan merkittävät vaikutukset ja tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ympäristövaikutukset. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset. Hallinto-oikeus katsoo, että asemakaava on kaavan tehtävä ja tarkoitus huomioon ottaen luonnonympäristöä koskevien selvitysten osalta perustunut riittäviin selvityksiin.

3.4 Luonnonympäristön vaalimista koskevat valitusperusteet (kaikki valittajat)

Valittajat ovat esittäneet, että asemakaava ei siinä osoitettu maankäyttö huomioon ottaen vaali luonnonympäristöä maakäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentin kaavan sisältövaatimuksen edellyttämällä tavalla.

Kaava-alueelta on laadittu vuosina 2005 ja 2008 luontoselvitykset, joita on täydennetty vuonna 2017 laaditulla selvityksellä. Vuoden 2017 selvityksen mukaan asemakaava-alueella arvoluokkaan 1 kuuluva arvokas luontotyyppi on kuviolla 2 sijaitseva vesilain 2 luvun 11 §:n ja metsälain 10 §:n mukainen kausikuiva noro, jota koskee asemakaavassa merkintä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä norolehto suojavyöhykkeineen (s-5).

Arvoluokkaan 2, joita ovat tärkeät ekologiset yhteydet ja Espoon LUMO-priorisoinnin kohteet sekä lepakoiden ruokailualueet ja kulkureitit, on sijoitettu Metsälampi, joka on arvokas paikallisena pienvetenä. Asemakaavassa Metsälampi on vesialuetta (W) ja sen rantaa koskee pääosin merkintä VL/s.

Arvoluokkaan 2 on sijoitettu myös Metsälammen ranta-alueille sijoittuvat turvekangas (kuvio 9) ja kuvion 10 luhtaiset suotyypit. Kuviot 39, 40 ja 41 ovat alueen lajistoltaan ja luonnonpiirteiltään arvokkaimmat perinnebiotoopit, mutta koska kohteita ei ole hoidettu viime aikoina, ne eivät täysin täytä uhanalaisuusluokituksen kriteerejä. Asemakaavassa kuvioille 39 ja 40 on osoitettu asuinrakentamista ja kuvio 41 on lähivirkistysaluetta, jonka kasvustoa tulee säilyttää ja hoitaa niin, että alueen tai osa-alueen luonne ja silhuetti maisemassa säilyvät, ja alueen läpi kulkevat ekologiset yhteydet tulee turvata (VL/s).

Kuvio 68 on lajistoltaan edustava tuore lehto, joka lukeutuu LUMO-ohjelman kohteisiin. Alue on asemakaavassa osoitettu erillispientalojen korttelialueeksi (AO). Miilukorven metsäalueesta (kuviot 7, 11, 13, 15, 16 ja 17) kuviot 7, 11 ja 17 muodostavat vanhan metsän ydinalueen, jonka on asemakaavassa osoitettu lähivirkistysalueeksi, jonka avokalliot, arvokas puusto ja metsäinen luonne on säilytettävä (VL-1).

Selvityksen mukaan Miilukorven metsä voidaan lukea luonnontilaltaan boreaalisiin luonnonmetsiin, jotka ovat luontodirektiivin liitteen I mukaisesti tärkeä luontotyyppi. Kuviot soveltuvat myös METSO-I -luokkaan ja ovat myös Espoon LUMO-priorisoinnin mukainen arvokas vanha metsä. Vastaavia luontotyyppisiä ei ole selvitysalueella ja tästä syystä niiden merkitys on tärkeä luonnon monimuotoisuudelle.

Arvoluokkaan 3 on sijoitettu metsälain 10 §:n mukaisia arvokkaita luontotyyppejä sekä luontotyyppikuvioita, METSO-luontotyyppejä ja muita luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita tai kehittyviä, hoito- tai ennallistamistarpeita vaativia kohteita, jotka eivät vielä täytä selkeästi minkään lakisääteisen tai muun ohjeistuksen mukaisia kriteerejä. Loput Miilukorven metsään liittyvistä luontotyyppikuvioista (kuviot 15 ja 16) ovat metsälain 10 §:n mukaisesti arvokkaita kalliometsiä ja kuvio 13 on arvokas ruoholehtokorpi. Alueet ovat asemakaavassa pääosin lähivirkistysaluetta, jonka avokalliot, arvokas puusto ja metsäinen luonne on säilytettävä (VL-1).

Brutubäckin puro on arvokas pienvesi. Brutubäck ei ole enää kokonaisuudessaan luonnontilainen tai sen kaltainen, sillä uomaa on suoristettu ja kaivettu. Sen luonnontila on heikentynyt erityisesti kuvion 28 osuudelta, mistä sitä suojaava kasvillisuus on tuhottu. Se luetaan kuitenkin vesilain 2 luvun 11 §:n ja metsälain 10 §:n mukaiseksi pienvedeksi, joka on lähimetsineen arvokas. Brutubäckin puroa koskee asemakaavan merkinnät s-2 ja VL/s.

Kaava-alueella on lisäksi todettu metsälain mukainen korpi (kuvio 52), niittykokonaisuus (kuvio 37), lehtokuvioita (kuviot 18, 23 ja 36) ja kostea lehto (kuvio 43). Lehtokuviot on asemakaavassa pääosin osoitettu erilaisiksi virkistysalueeksi. Osin lehtokuviot rajautuvat olemassa olevaan Miilukorventiehen.

Valituksissa on vedottu myös siihen, että asemakaava-alue on Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa osoitettu osin suojelualueeksi. Näiltä osin hallinto-oikeus toteaa, että edellä tässä päätöksessä kerrotun mukaisesti hyväksytyn asemakaavan laadintaa on ohjannut Espoon pohjoisosien yleiskaava, osa I. Helsingin seudun vaihemaakuntakaava ei ole ollut voimassa asemakaavaa laadittaessa ja hyväksyttäessä, eikä asemakaava ole lainvastainen yksin sillä valituksissa esitetyllä perusteella, että kyseisessä maakuntakaavassa asemakaava-alue on osoitettu osin suojelualueeksi. Asemakaavan selostuksessa on todettu, että asemakaava on laadittu pohjautuen alueelle laadittuihin asemakaavatasoisiin luontoselvityksiin ja vireillä olevan maakuntakaavan suojelualueet sijoittuvat pääosin asemakaavan mukaisten rakentamisalueiden ulkopuolelle.

Hallinto-oikeus toteaa, että hyväksytyllä asemakaava-alueella ei ole todettu luonnonsuojelulain nojalla suojeltavia luontotyyppejä. Kaava-alueella on luontoselvityksen mukaan kuitenkin vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisia pienvesiä ja metsälain 10 §:n mukaisia metsäluonnon monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Lisäksi kaava-alueen pohjoisosassa on todettu liito-oravien elinympäristön ydinalueet, jotka on asemakaavassa osoitettu VL/s-alueelle osoitetulla s-1-rajauksella. Asemakaavassa on edellä selostetuina kaavamerkinnöin ja -määräyksin huomioitu selvityksissä esille tulleet luontoarvot. Alueen luontoarvoista esitetyn selvityksen perusteella hallinto-oikeus toteaa, että asemakaava ei ole valituksissa esitetyillä perusteilla maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentissa säädettyjen luonnonympäristön vaalimista ja luonnonympäristöön liittyvien erityisten arvojen hävittämiskieltoa koskevien sisältövaatimusten vastainen.

3.5 Liikenteen järjestämistä koskevat valitusperusteet (kaikki valittajat)

Helsingin seudun liikenne (HSL) on kaavaehdotukseen antamassaan lausunnossa todennut, että Miilukorpi II -kaava-alue on heikosti saavutettavissa kestäväillä kulkutavoilla. Nykyiset joukkoliikenteen pysäkit sijaitsevat noin kilometrin päässä alueelta. Lähimpään aluekeskukseen eli Espoon keskukseen on noin kolmen kilometrin matka ja vilkasliikenteisten teiden estevaikutus hankaloittaa kävelyä ja pyöräilyä entisestään. Alueen toteuttaminen lisää autoriippuvaista yhdyskuntarakennetta. Asemakaava-alue on haastava joukkoliikenteen kannalta ja alueen pituuskaltevuus asettaa rajoitteita bussiliikenteelle. Myöhemmässä vaiheessa toteutettava Pumpuliniityntien yhteys Kunnarlantielle vaatinee raskaan kaluston kestävänsillan Glomsån purouoman yli. Yksi vaihtoehto olisi tarjota alueelle joukkoliikennepalvelut pienbussikalustolla. Tämä on kuitenkin varsin kallista. HSL on esittänyt, että Pumpuliniityntie, tarvittava silta ja Miilukorventie rakennetaan joukkoliikenteelle liikennöitävään tasoon.

Kaavaselostuksen mukaan Miilukorventie ei ole tulevaisuudessakaan profiililtaan soveltuva joukkoliikennekaduksi, joten jatkuvaa bussiliikenteen järjestämistä sitä kautta ei katsottu mahdolliseksi tai ainakaan ongelmattomaksi. Kadun mitoitussleveys kuitenkin riittää tarvittaessa joukkoliikenteelle ja sitä voidaan tarvittaessa käyttää ainakin HSL:n pienkalustolla tai tilausajoliikenteen tarpeisiin.

Hallinto-oikeus toteaa, että asemakaava-alue on HSL:n lausunnon antamisen jälkeen pienennetty siten, että suunniteltu Pumpuliniityntie on rajattu kaava-alueen ulkopuolelle ja liikenne asemakaava-alueelle on osoitettu Miilukorventien kautta. Edellä esitetyn mukaan joukkoliikenteen järjestäminen muulla kuin pienbussikalustolla Miilukorventietä käyttäen ei kadun pituuskaltevuuden johdosta ole suunnitteluvaiheessa näyttäytynyt toteuttamiskelpoisena vaihtoehtona. Miilukorventien katualue on kuitenkin asemakaavassa osoitettu siten, että se mahdollistaa kadun rakentamisen joukkoliikenteelle liikennöitävään tasoon. Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentin mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset muun ohella liikenteen järjestämiselle. Hallinto-oikeus katsoo, kun otetaan huomioon mainittu asemakaavan sisältövaatimus sekä Miilukorventien katualueen mitoitus, joka mahdollistaa myös joukkoliikenteen, että asemakaava täyttää liikenteen järjestämistä koskevan asemakaavan sisältövaatimuksen. Päätös ei siten ole lainvastainen liikenteen järjestämistä koskevan asemakaavan sisältövaatimuksen perusteella.

Lopputulos

Kaupunginvaltuuston päätös ei ole muilta kuin edellä yleiskaavan ohjausvaikutuksesta todetulta osin valituksissa esitetyillä perusteilla lainvastainen ja valitukset on siten muutoin hylättävä.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut ja
Maankäyttö- ja rakennuslaki 66 § 2 ja 3 mom
Maankäyttö- ja rakennusasetus 26 § 1 mom

Muutoksenhaku

Maankäyttö- ja rakennuslain 188 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Maankäyttö- ja rakennuslain 191 §:n 4 momentin mukaan muilla kuin kunnalla ei ole oikeutta hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut kunnan viranomaisen tekemän kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen.

Valitusosoitus on liitteenä (HOL julkipano).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet
Jukka Reinikainen, Esa Hakkola (t) ja Riikka Valli-Jaakola.

Esittelijäjäsen

Riikka Valli-Jaakola

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu ja tulostettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmästä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös	Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Maksutta Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry ja Espoon ympäristöyhdistys ry Oikeudenkäyntimaksu 260 euroa valittajille yhteisvastuullisesti (Tuomioistuinmaksulaki 2 § ja oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta) Tiedote oikeudenkäyntimaksusta korkeimmassa hallinto-oikeudessa
Jäljennös	Espoon kaupunginhallitus